

Amsterdam heeft naast een grachtengordel nu ook een klimaatgordel

Stichting Ecorridors wil Amsterdam voor 2021 inpakken in 40.000 tot 50.000 hectare klimaatresistent groen

Wat gebeurt er als je met een CO₂-meter langs de startbaan van Schiphol gaat staan? Juist: de CO₂-gehalten zullen torenhoog de lucht in schieten op het moment dat er een vliegtuig opstijgt. Maar wat geldt voor deze landingsbaan, geldt natuurlijk voor heel Nederland en zeker voor de drukke stedelijke gebieden in het westen. Ton van Oostwaard wil daar met zijn stichting Ecorridors iets aan doen en heeft de ambitie geformuleerd om voor 2021 40.000 tot 50.000 hectare groen aan te planten in een cirkel rondom Amsterdam. Het doel: Amsterdam beter klimaatresistent maken!

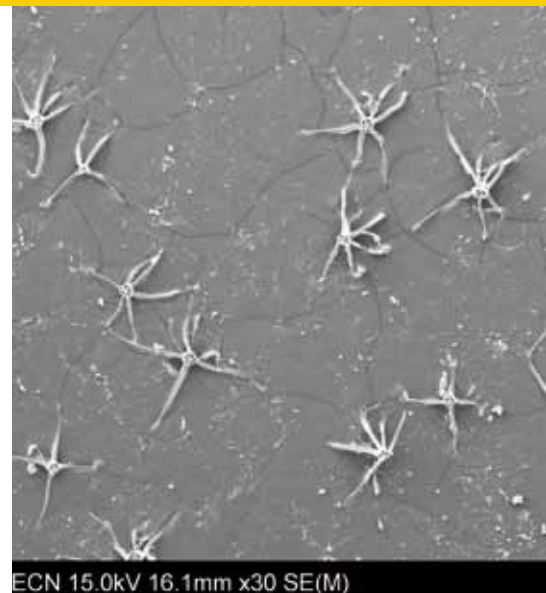
Auteur: Hein van Iersel

De ambitie van Ecorridors is het realiseren van de zogenaamde Groene Klimaatgordel, die de stad als het ware zou moeten beschermen tegen de gevolgen van de komende klimaatverandering. Deze gordel bestrijkt toevalligerwijs dezelfde cirkel rondom Amsterdam als grofweg honderd jaar geleden de Stelling van Amsterdam. De Stelling van Amsterdam is een 135 km lange nooit gebruikte verdedigingskring van enige tientallen (42) forten en verdedigingswerken, die tussen 1881 en 1914 rond de hoofdstad Amsterdam werd aangelegd. De door Van Oostwaard in het leven geroepen stichting wil de symbolische en toeristische waarde van het landschap binnen deze fortenring gebruiken om Amsterdam en de gehele Randstand beter te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering en daarmee zorgen voor een betere leefomgeving.

Ambitieuus

Het beplanten van 40.000 hectare met snelgroeiend én in de vorm van biomassa oogstbaar hout in een van de misschien wel drukste stedelijke gebieden van de wereld, is geen sinecure. Daarom wil de stichting heel nadrukkelijk de verbinding zoeken met andere partijen in de regio. Tijdens het interview dat ik met Ton van Oostwaard en Annette Karels-van Krimpen van Ecorridors heb, is ook bestuurslid Nicky Bak van de Stichting Pampus aanwezig. Pampus is als forteiland in zeker mate de verbinding tussen het nieuwe land waar Almere op ligt en de ring van forten. Nicky Bak is vertegenwoordigster van het toeristische aspect, maar Van Oostwaard heeft ook een deal gesloten met Dura Vermeer-Milieu, die het concept van de Groene Klimaatgordel wil toepassen in de eigen projecten, bijvoorbeeld bij de aanleg van snelwegen. Voor de rest heeft Ecorridors nog een afspraak met BVOR, de Branchevereniging Organische Reststoffen. Leden van deze vereniging kunnen het versnipperde hout in de cyclus brengen als energiehout. Een hoofdrol zou verder weggelegd zijn voor Greenport Aalsmeer, voor de kweekmethode van klimaatadaptieve vegetatie.

Bessen en bloemen *Viburnum lantana*. Een bijzonder detail is dat de bloeiwijze van de speciaal gekweekte struiken veel rijker is en dat de bessen eerder opgegeten worden dan bij traditioneel bosplantsoen. Ook vogels hebben dus een voorkeur. De behandelde struiken laten ook langs de weg beter ontwikkeld blad en beter ontwikkelde bessen zien. Deze opname is van 25 oktober 2012. Dit jaar waren de bessen volgens Oostwaard al in de laatste week van september opgegeten. Op een andere plaats bij de Internationale school hangen ze er nog aan en zijn ze minder talrijk in de tros. Deze rijke bloei is aantrekkelijk voor bijen en vlinders en geeft een verlenging van het bloeiseizoen in een periode met weinig bloesem, de tweede helft van april.

Sterhaartjes *Viburnum lantana* met op het blad afgevangen fijnstof.

Floriade

Een verdere verbinding wordt op dit moment gezocht met de Floriade 2021. Het idee is dat de grote showtuin die de Floriade in essentie is via de Groene Klimaatgordel wordt verbonden met Amsterdam. De Floriade zou daarmee toeristisch ook veel interessanter kunnen worden, omdat je een bezoek aan de Floriade kunt combineren met een bezoek aan de omgeving.

Klimaatresistent

Van Oostwaard wil niet zomaar groen aanplanten, maar met name groen dat op een bijzondere manier versneld is geëvolueerd. Enige jaren geleden had Amstelveen, de gemeente waar Van Oostwaard boombeheerder is, bosplantsoen nodig voor een boomfeestdag met als thema 'Groene longen voor een beter klimaat'. Dat materiaal werd gekocht en geplant, maar werd door de geringe omvang heel snel over het hoofd gezien door maaiende aannemers. Van Oostwaard wilde daarom wat groter plantmateriaal aanplanten. Hij liet het bosplantsoen vooraf opplanten in een op dat moment leegstaande kas, waar de kweker bezig was met een experiment waarbij het gewas gevoed werd met een combinatie van voedingssupplementen, waaronder verschillende combinaties aminozuren. Aminozuren zijn eigenlijk de bouwstenen van al het leven op aarde. Dat geldt voor mensen, maar ook voor planten en in de tuinbouw is het

al redelijk gebruikelijk om te bemesten met een cocktail van verschillende aminozuren. Wat bleek: onder invloed van de hoge temperaturen in de kas en de aminozuren maakte een aantal planten een versnelde evolutie door. Van Oostwaard laat mij met een loep kijken naar het blad van een *Viburnum lantana*, ofwel wollige sneeuwbal. Deze plant is natuurlijk op zich al redelijk behaard, maar door de snelle evolutie zou de plant na één seizoen in de kas extra veel sterharen aangemaakt hebben. Het zijn juist deze haartjes waardoor de plant beter zijn werk kan doen in een klimaatgordel. Deze sterharen zorgen ervoor dat de plant beter fijnstof uit de lucht kan filteren. Van Oostwaard constateerde dat verschijnsel niet alleen bij de wollige sneeuwbal, maar ook bij een zestal andere planten, waaronder *Elaeagnus angustifolia* en een F1-hybride van *Lonicera*. Dit verschijnsel van mediterrane beharing en extra sterhaartjes heeft Van Oostwaard en Annette Karelse op het idee gebracht om hun klimaatgordel te omschrijven als een metropolitaan landschap als duurzame biomassamotor.

Valideren

Het verschijnsel dat planten tijdens hun evolutie sterharen aanmaken, is niet geheel onbekend. Wel onbekend was dat je deze evolutie kunt versnellen door de planten te laten opgroeien in een kas en te bemesten met aminozuren, en verder dat de op deze manier behandelde plan-

ten de extra sterharen ook niet meer kwijtraken op het moment dat ze in de openbare ruimte worden aangeplant. Dit najaar zal onderzoeker Ton Baltissen van PPO Boomkwekerij een studie starten om al deze processen te valideren en te bewijzen.

Klimaatadaptief

Het is overigens niet de bedoeling dat de klimaatgordels die Ecorridors wil realiseren volledig uit deze klimaatadaptieve planten zullen bestaan. De bedoeling is om 50 procent traditioneel bosplantsoen toe te passen, zoals es, eik en els. 25 procent moet bestaan uit klimaatadaptieve planten zoals de wollige sneeuwbal, smalle olijfwilg en zilverbess. De resterende 25 procent zou moeten bestaan uit groenblijvers, bijvoorbeeld hulst of taxus. Ten slotte denkt Ecorridors ook aan het aanplanten van riet, bamboe en olifantsgras, alle zeer functioneel voor energie- en grondstofdoel-einden.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-4258>